

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2009 - 2014

Документ за разглеждане в заседание

A7-0367/2012

7.11.2012

ДОКЛАД

относно финансиране на търговската и инвестиционната дейност на МСП в ЕС: улеснен достъп до кредитиране в подкрепа на интернационализацията (2012/2114(INI))

Комисия по международна търговия

Докладчик: Jan Zahradil

СЪДЪРЖАНИЕ

	Страница
ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....	3
ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ.....	14
РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ	18

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно финансиране на търговската и инвестиционната дейност на МСП в ЕС:
улеснен достъп до кредитиране в подкрепа на интернационализацията
(2012/2114(INI))

Европейският парламент,

- като взе предвид съобщението на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, озаглавено „Глобална Европа: конкурентоспособна в световен мащаб – Принос към стратегията на ЕС за растеж и заетост“ (COM(2006)0567),
- като взе предвид съобщението на Комисията, озаглавено „Към цялостна европейска политика в областта на международните инвестиции“ (COM(2010)0343),
- като взе предвид съобщението на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, озаглавено „Търговия, растеж и световни дела – Търговската политика като ключов елемент на стратегията на ЕС 2020“ (COM(2010)0612),
- като взе предвид Споразумението относно техническите бариери пред търговията (Споразумението ТБТ), прието през 1994 г. като част от уругвайския кръг от многостранни търговски преговори съгласно ГАТТ¹,
- като взе предвид Регламент (ЕО) № 3286/94 на Съвета от 22 декември 1994 г. за установяване на процедури на Общността в областта на общата търговска политика с оглед гарантиране упражняването от Общността на правата, които са й предоставени съгласно правилата за международна търговия, по-специално тези, които са установени под егидата на Световната търговска организация (СТО)² (Регламент за пречките пред търговията),
- като взе предвид Доклада относно световните инвестиции от 2011 г. на Конференцията на ООН за търговия и развитие,
- като взе предвид докладите на ОИСР, СТО и Конференцията на ООН за търговия и развитие относно търговските и инвестиционните мерки на Г-20 (от средата на октомври 2010 г. до април 2011 г.),
- като взе предвид политическата рамка за инвестиции (ПРИ) на ОИСР,
- като взе предвид своята законодателна резолюция от 13 септември 2011 г. относно предложението за решение на Европейския парламент и на Съвета за прилагане на определени насоки относно официално подкрепяните експортни кредити³,

¹ http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/17-tbt.pdf

² ОВ L 349, 31.12.1994 г., стр. 71.

³ Приети текстове, P7_TA(2011)0363.

- като взе предвид предишните си резолюции, по-конкретно резолюцията от 13 октомври 2005 г. относно перспективите пред търговските отношения между ЕС и Китай¹, резолюцията от 1 юни 2006 г. относно трансатлантическите икономически отношения между ЕС и САЩ², резолюцията от 28 септември 2006 г. относно икономическите и търговски отношения на ЕС с Индия³, резолюцията от 12 октомври 2006 г. относно икономическите и търговски отношения между ЕС и Меркосур с оглед сключване на междурегионално споразумение за асоцииране⁴, резолюцията от 22 май 2007 г. за глобална Европа — външни аспекти на конкурентоспособността⁵, резолюцията от 19 юни 2007 г. относно икономическите и търговски отношения между ЕС и Русия⁶, резолюцията от 19 февруари 2008 г. относно стратегията на ЕС за осигуряване на по-добър достъп до външни пазари за европейските предприятия⁷, резолюцията от 24 април 2008 г. относно „Към реформа на Световната търговска организация“⁸, резолюцията от 5 февруари 2009 г. относно търговските и икономическите отношения с Китай⁹, резолюцията от 26 март 2009 г. относно споразумение за свободна търговия между ЕС и Индия¹⁰, резолюцията от 21 октомври 2010 г. относно търговските отношения на ЕС с Латинска Америка¹¹, резолюцията от 17 февруари 2011 г. относно Споразумение за свободна търговия между Европейския съюз и Република Корея¹², резолюцията от 6 април 2011 г. относно европейската политика в областта на международните инвестиции¹³, законодателната резолюция от 10 май 2011 г. относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на преходни разпоредби за двустранните инвестиционни споразумения между държавите членки и трети държави¹⁴, резолюцията от 11 май 2011 г. относно текущото състояние на преговорите за сключване на споразумение за свободна търговия между ЕС и Индия¹⁵, резолюцията от 11 май 2011 г. относно търговските отношения между ЕС и Япония¹⁶, резолюцията от 8 юни 2011 г. относно търговските отношения между ЕС и Канада¹⁷ и резолюцията от 27 септември 2011 г. относно новата търговска политика за Европа в рамките на стратегията „Европа 2020“¹⁸,
- като взе предвид доклада на Комисията до Европейския съвет, озаглавен „Доклад за 2011 г. за пречките пред търговията и инвестициите – Сътрудничество със стратегическите партньори на ЕС за постигането на по-добър достъп до пазара:

¹ ОВ С 233 Е, 28.9.2006 г., стр. 103.

² ОВ С 298 Е, 8.12.2006 г., стр. 235.

³ ОВ С 306 Е, 15.12.2006 г., стр. 400.

⁴ ОВ С 308 Е, 16.12.2006 г., стр. 182.

⁵ ОВ С 102 Е, 24.4.2008 г., стр. 128.

⁶ ОВ С 146 Е, 12.6.2008 г., стр. 95.

⁷ ОВ С 184 Е, 6.8.2009 г., стр. 16.

⁸ ОВ С 259 Е, 29.10.2009 г., стр. 77.

⁹ ОВ С 67 Е, 18.3.2010 г., стр. 132.

¹⁰ ОВ С 117 Е, 6.5.2010 г., стр. 116.

¹¹ ОВ С 12 Е, 15.1.2011 г., стр. 256.

¹² Приети текстове, P7_TA(2011)0063.

¹³ Приети текстове, P7_TA(2011)0141.

¹⁴ Приети текстове, P7_TA(2011)0206.

¹⁵ Приети текстове, P7_TA(2011)0224.

¹⁶ Приети текстове, P7_TA(2011)0225.

¹⁷ Приети текстове, P7_TA(2011)0257.

¹⁸ Приети текстове, P7_TA(2011)0255.

приоритети за действие с оглед премахването на пречките пред търговията“ (COM(2011)0114),

- като взе предвид своята резолюция от 13 декември 2011 г. относно бариерите пред търговията и инвестициите¹,
  - като взе предвид съобщението на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, озаглавено „Малък бизнес, голям свят — ново партньорство за подпомагане на МСП да се възползват от глобални възможности“ (COM(2011)0702),
  - като взе предвид съобщението на Комисията относно план за действие за улесняване достъпа на МСП до финансиране (COM(2011)0870),
  - като взе предвид доклада на Комисията до Европейския съвет, озаглавен „Доклад за пречките пред търговията и инвестициите за 2012 г.“ (COM(2012)0070),
  - като взе предвид доклада на МФК/Световната банка, озаглавен „Условия за стопанска дейност през 2012 г.: извършване на стопанска дейност в един по-прозрачен свят“ (наричан по-нататък „Doing Business 2012 index“),
  - като взе предвид своята резолюция от 3 юли 2012 г. относно привлекателността на инвестициите в Европа²,
  - като взе предвид член 48 от своя правилник,
  - като взе предвид доклада на комисията по международна търговия (A7–0367/2012),
- A. като има предвид, че от влизането в сила на Договора от Лисабон общата търговска политика (ОТП) включва, съгласно член 207 от ДФЕС, преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) и попада в рамките на изключителна компетентност на ЕС; като има предвид, че държавите членки могат да договарят и да сключват двустранни инвестиционни споразумения, само когато са оправомощени за това от Съюза; като има предвид, че одобрението на Парламента се изисква за всички търговски и инвестиционни споразумения, договорени от Комисията от името на Съюза;
- Б. като има предвид, че според доклада на Конференцията на ООН за търговия и развитие за 2011 г. ЕС продължава да бъде ключова дестинация, която привлича ПЧИ; като има предвид, че за сметка на това данните на Евростат показват, че общият изходящ поток на ПЧИ на ЕС-27 е спаднал с 30 % през 2008 г., с нови 28 % през 2009 г. и с още 62 % през 2010 г.;
- В. като има предвид, че съгласно индекса на Световната банка „Doing Business 2012“ държавите членки са само 40 % (а членовете на еврозоната едва 26 %) от 35-те водещи страни по отношение на предприемачеството на световно равнище;
- Г. като има предвид, че според изчисленията на Комисията 99 % от всички

¹ Приети текстове, P7_TA(2011)0565.

² Приети текстове, P7_TA(2012)0275.

предприятия в ЕС са малки и средни предприятия (МСП), и като има предвид, че 92 % от тези МСП са микропредприятия с персонал от 1 до 9 души, 6,7 % са малки предприятия с персонал от 10 до 49 души и 1,1 % са средни предприятия с персонал от 50 до 249 души; като има предвид, че МСП са 23 милиона на брой и формират гръбнака на икономиката на Съюза, като осигуряват две трети от работните места в частния сектор;

- Д. като има предвид, че микропредприятията, малките и средните предприятия (ММСП) са разнообразни по характер и имат различни нужди, произтичащи от специфичното естество на индустриалния сектор или сектора на услугите, в който работят, държавата членка или дори региона, от който работят, техния размер, бизнес модел, предприемаческа култура и бизнес среда, независимо дали в международен план или в рамките на единния пазар; като има предвид, че те се сблъскват с коренно различни предизвикателства по време на съответните си бизнес цикли;
- Е. като има предвид, че липсата на финансиране, заедно с по-слабия предприемачески дух отколкото в другите индустриализирани икономики, остава едно от основните предизвикателства за конкурентоспособността и предприемачеството на предприятията в ЕС, и като има предвид, че трайната регулаторна разпокъсаност и бюрокрацията продължават да ограничават капацитета на МСП, особено на малките предприятия и микропредприятията, за приспособяване към икономика с ефикасно използване на енергията и ресурсите и за разширяване на дейността им към пазари извън тяхната държава както в рамките на единния пазар, така и в световен мащаб;
- Ж. като има предвид, че 44 % от МСП са отчели липсата на адекватна информация като важна пречка пред интернационализацията;
- З. като има предвид, че колебанията на европейските МСП да развият дейност в международен мащаб се дължат основно на липсата на проучване или на предварително проучване на техните възможности за износ;
- И. като има предвид, че значителен брой европейски МСП са ангажирани с международни дейности по износ (25 % от всички), и като има предвид, че само 13 % от европейските МСП упражняват дейност на пазарите извън ЕС и само 4 % от неактивните в международен план МСП имат конкретни планове за започване на международни дейности в обозримото бъдеще; като има предвид, че някои МСП нямат възможност за интернационализация поради своя бизнес профил и размер;
- Й. като има предвид, че само 10 % от микропредприятията използват вече съществуващите повече от 300 на брой програми за държавна подкрепа, и като има предвид, че големият брой програми за подкрепа затруднява МСП да определят и използват помощта, която понастоящем е налице;
- К. като има предвид, че европейските МСП са особено засегнати от световната икономическа и финансова криза, и като има предвид, че тяхната интернационализация извън рамките на единния пазар също следва да бъде насърчавана;

- Л. като има предвид, че през последните две години почти една трета от МСП, които са кандидатствали за банков кредит, не са получили такъв или са получили по-малко от поисканото, и като има предвид, че най-високият процент на отказ е отчетен при микропредприятията;
- М. като има предвид, че Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации (СІР) е позволила на финансовите институции да предоставят 30 милиарда евро нови финансови средства на над 315 000 МСП през периода 2007—2013 г.; и като има предвид, че Европейската инвестиционна банка (ЕІБ) е предоставила заеми на МСП на обща стойност около 40 милиарда евро, от които са се възползвали над 210 000 МСП през периода 2008—2011 г.;
- Н. като има предвид, че предложената от Комисията нова Програма за конкурентоспособност на предприятията и МСП (COSME) ще предостави на предприятията и МСП Инструмент за гарантиране на заемите, който предлага гаранции за финансиране на дългове чрез обикновени заеми, подчинени заеми или заеми под условие или лизинг с цел намаляване на специфичните трудности, пред които са изправени МСП при достъпа си до финанси за техния растеж, ще предложи секюритизация на портфейлите дългово финансиране на МСП с цел набиране на допълнително дългово финансиране за МСП и ще действа от 2014 до 2020 г., като е планиран бюджет от 2,5 милиарда евро;
- О. като има предвид, че опитът на държавите членки в областта на политиката за подкрепа на интернационализацията на МСП и микропредприятията, както и на институциите на гражданското общество (търговски камари, сдружения на работодателите и др.) представлява важен капитал от извлечени поуки на разположение с цел разработване на нови ефикасни и успешни политики в тази област;
- П. като има предвид, че политиката, провеждана на европейско равнище, за подкрепа на МСП следва да бъде субсидиарна, допълнителна и допълваща към съществуващата политика, да носи европейска добавена стойност, да избягва дублиранията и припокриванията с действащите програми на национално, регионално и местно равнище и да оптимизира програмната и оперативната координация;
- Р. като има предвид, че Докладът на Комисията за пречките пред търговията и инвестициите изброява примери за това как достъпът на ЕС до пазари в различни държави по света, включително индустриализирани икономики и основни бързоразвиващи се икономики в СТО, бива ограничен по-скоро чрез различни нетарифни бариери отколкото чрез търговски мита, които като цяло биват отменени в значителна степен с напредването на глобализацията; като има предвид, че правилата на СТО забраняват необоснованите нетарифни бариери;
- С. като има предвид, че винаги когато е необходимо ЕС трябва да подкрепя и активно да защитава своите промишлени сектори и дружества, включително МСП, от нарушения на договорените правила, стандартите и принципите на СТО от страна на търговските си партньори, като използва всички подходящи и съразмерни средства; като има предвид, че използването на многостранни и двустранни

механизми за уреждане на спорове, и в частност съвместими със СТО инструменти за търговска защита (ИТЗ), следва да бъде крайна мярка;

- T. като има предвид, че правната несигурност при инвестирането е основен разубеждаващ фактор за МСП по отношение на интернационализацията, и като има предвид, че е абсолютно необходимо наличието на правна рамка с търговските ни партньори, която гарантира правната сигурност; като има предвид, че ЕС трябва да защитава интересите на европейските дружества, особено МСП, от нарушения на правната сигурност при инвестирането в страни извън ЕС;
1. настоятелно призовава Комисията и, където е уместно, държавите членки да насърчават участието на МСП и, където е приложимо, на микропредприятията на глобалните пазари чрез въвеждането на подходящи мерки за тяхната интернационализация и в частност тяхната по-нататъшна интеграция в единния пазар на ЕС, включително по-лесен достъп до капитал и редовно актуализирана информация относно възможностите за бизнес в чужбина, както и ефикасни инструменти за търговска защита, които целят да гарантират полагащата им се защита срещу нелоялен дъмпинг и субсидии, за да се запази лоялната конкуренция с трети страни, като същевременно се гарантира, че човешките, трудовите и социалните права и околната среда в трети страни са защитени;
  2. отбелязва, че МСП са изправени пред трудности и в резултат на спада на вътрешното търсене поради икономическата криза;

I. Достъп до информация

3. подчертава, че е необходимо да се подобри събирането на данни на равнище предприятия, за да се повиши осведомеността за нуждите на ММСП, да се обменят добри практики и да им се предостави по-целенасочена подкрепа както на национално равнище, така и на равнище ЕС; също така призовава за извършването на редовни анализи на разходите и ползите, за да се оцени ефективността на тази подкрепа, като се поставя акцент върху повишаването на иновативността и конкурентоспособността на ММСП както на единния пазар, така и в световен мащаб;
4. изтъква необходимостта, преди всичко, от преглед с цел да се идентифицират съществуващи и липсващи програми за подкрепа на национално равнище и на равнище ЕС с цел избягване на дублирания или пропуски, като се включат съществуващите доставчици на услуги и стратегии на подкрепа в сътрудничество с национални агенции; насърчава органите на държавите членки да създадат подобни единни онлайн бази от данни на националните и регионалните източници на финансиране;
5. изтъква необходимостта от оценка на съществуващия пазар за нарастването на интернационализацията и от по-нататъшно насърчаване на развитието на МСП в рамките на вътрешния пазар, както и обмислянето на развитието на МСП в рамките на вътрешния пазар като също толкова важно колкото развитието на МСП в чужбина;

6. счита, че за конкурентоспособността и растежа на ЕС е особено важно да се създаде мрежа, която е част от цифрова платформа и която обединява националните бюра за помощ на МСП, търговските камари, агенциите за експортно кредитиране, бизнес асоциациите и Комисията, за да предостави на предприятията в ЕС, и особено на износителите и вносителите, точна, навременна и разбираема информация „на едно гише“, така че те да могат да се възползват изцяло от новата обща търговска политика на Съюза;

II. Достъп до капитал

7. подчертава, че често срещаните трудности във връзка с достъпа до капитал са една от основните причини, които възпрепятстват интернационализацията на МСП; призовава националните правителства да подкрепят МСП чрез официално подкрепени експортни кредити, без да нарушават конкуренцията в рамките на ЕС, а също така и да заделят достатъчно финансиране за МСП (например специални заеми, съфинансиране и рисков капитал), за да им помогнат да преодолеят съкращаването на инвестициите и намаляването на задлъжнялостта от страна на банките; подчертава, че това финансиране следва да бъде предоставяно на МСП, които вече извършват износ и които могат да представят осъществим бизнес план за подобряване или консолидиране на своя съществуващ пазарен дял и за създаване на работни места, особено за младите хора;
8. счита, че с цел да се подкрепи икономиката на ЕС, подкрепата за стартиращи предприятия, които предлагат иновационни стоки и услуги, и за МСП, които се нуждаят от първоначални или допълнителни инвестиции, не бива да се пренебрегва, когато те извършват дейност в рамките на единния пазар или когато желаят да се разрастват посредством интернационализация;
9. следователно призовава националните правителства да подпомогнат МСП като проучат възможността за създаване, наред с другото, на инвестиционни фондове за МСП, в които всички граждани на ЕС биха могли да инвестират спестявания;
10. призовава официално подкрепяното експортно кредитиране да спазва насоките на ОИСР и да насърчава проекти, които отговарят на международните трудови и екологични стандарти;
11. призовава подкрепата, предоставяна на МСП с цел получаване на достъп до капитал, да бъде модулирана в зависимост от тяхното съответно и специфично търсене с цел избягване на универсален подход; във връзка с това отбелязва, че промишлеността в ЕС се характеризира с голямо разнообразие по отношение на профила и търговските нужди, отразяващи размера, структурата, сектора на дейност и географското местоположение на МСП;
12. счита, че съществува неотложна нужда от цялостна стратегия за търговското финансиране, насочена към насърчаване на интернационализацията на МСП; счита, че ЕС следва да насърчава и подкрепя стимулите за развитието на МСП в стратегически сектори по проактивен начин, особено в случая на производствени дейности с висока добавена стойност, които предлагат конкурентно предимство спрямо развиващите се икономики, както и висококачествени работни места за

европейските граждани; поради това подчертава необходимостта от идентифициране на перспективни нишови пазари и от насърчаване на тяхното развитие;

13. призовава Комисията да проучи европейския пазар на т.нар. „бизнес ангели“ и подобни пазари по света с цел придобиване на познания и изграждане на капацитета на управителите на мрежи от „бизнес ангели“ в ЕС; насърчава банките и останалите финансови институции да предоставят на своите клиенти — МСП редовно актуализирана информация относно наличните финансови инструменти, включително мрежите за подкрепа на МСП и „бизнес ангели“; също така призовава Комисията да предостави съответната информация по този въпрос;
14. признава съществуването на добре установени системи за подкрепа на МСП с опит на национално равнище, които предоставят достъп до експортно кредитиране посредством агенции за експортно кредитиране, и счита за разумно да се продължи предоставянето на тази подкрепа; при все това счита, че в средносрочен план установяването на систематична подкрепа за експортно кредитиране на равнище ЕС, със създаването на механизъм за износ/внос за МСП, който ще отпуска допълнителна подкрепа на МСП посредством агенциите за експортно кредитиране въз основа на добрите национални практики, изисква допълнително обсъждане; отбелязва, че тази допълнителна подкрепа би могла евентуално да включва заеми при облекчени условия и с фиксиран лихвен процент, краткосрочен работен капитал и рефинансиране, финансиране чрез собствен капитал и решения в областта на бизнес застраховането;
15. обръща внимание на регулаторните и правните мерки, които трябва да бъдат предприети с цел подобряване на достъпа на МСП до обезпечение, а именно:
  - намаляване на пречките пред регистрацията на собственост (например чрез създаването на кредитни бюра);
  - намаляване на разходите за прилагане за кредиторите и повишаване на цялостното качество на финансовата информация относно МСП с цел повишаване на тяхната кредитоспособност в очите на кредиторите;
16. подчертава, че е необходимо да се предостави финансова и техническа помощ на МСП, която да бъде съсредоточена върху пазарните проучвания, консултантските услуги за финансирането на проекти и износ, правните консултации (например относно дерогационните клаузи или санкциите за просрочено или неизвършено плащане), митническите и данъчните задължения, борбата срещу фалшифицирането и представянето на предприятия на търговски изложения и мероприятия за установяване на професионални контакти (например с цел намиране на дистрибутори в трета държава);
17. настоява, че е необходимо също така да се постави акцент върху запълването на празнината по отношение на кредитирането за микропредприятията; подчертава ползотворната роля на малките заеми, които дават възможност на тези предприятия да се установят; отново заявява, че дори когато става дума за пазарна ниша, малки по размер ПЧИ също могат да стимулират базови стопански инициативи от гледна

точка на генерирането на растеж и устойчиво развитие на местно равнище (например развитие на занаятчийството);

18. призовава за повече публично-частни партньорства при предоставянето на начален и рисков капитал на ММСП в ЕС, като същевременно предприемаческият риск е споделен; във връзка с това посочва положителната роля, която могат да играят институциите за микрофинансиране и фондовете за социално предприемачество за развиването на бизнес възможности, които освен това имат утвърдени социални, етични и екологични цели;

III. Препоръки за конкретни действия

19. призовава да се полагат усилия на национално равнище и на равнище ЕС с цел опростяване на стопанската среда за МСП, в тясно сътрудничество със сдруженията на МСП, търговските палати и промишлеността в ЕС, както и с други заинтересовани страни в подкрепа на намаляване на бюрокрацията и интернационализация на МСП;
20. настоятелно призовава държавите членки да създадат на местно равнище единни бюра за помощ при износ, които да действат съвместно с предприятията, за да могат МСП да получават информация на родния си език и за непосредствено използване относно възможностите за износ/внос, пречките пред търговията (както тарифните, така и нетарифните), защитата на инвестициите и действащите разпоредби за уреждане на спорове, конкурентите, както и придобиване на познания и разбиране на културните и човешките практики на трети пазари;
21. изисква развитието на мрежа между МСП и големите европейски предприятия, за да могат МСП да използват техния експертен опит, техния капацитет за износ и за иновации;
22. призовава Комисията да улесни обмена между управители на МСП от ЕС и от трети държави, които извършват дейност съобразно модела на програмата „Еразмус за млади предприемачи“, съществуващ на равнище Европейски съюз;
23. подчертава необходимостта от насърчаване на сътрудничество между европейските МСП и предприятията от трети държави с цел да се улесни навлизането на пазара, както и интеграцията на пазари на трети държави;
24. призовава Комисията и държавите членки да повишат осведомеността на европейските МСП относно търговските споразумения в процес на преговори и относно перспективите за международни инвестиции, които се откриват пред МСП;
25. насърчава предприятията и износителите от ЕС активно да използват инструментите за защита на търговията, като жалбите по Регламента за търговските бариери или регистъра за жалби в базата данни за достъп до пазара, за да докладват на Комисията относно съществените вреди вследствие на бариерите пред търговията и да направят възможно, по целесъобразност, *ex officio* започване на разследвания във връзка с антидъмпингови и изравнителни мита от страна на Комисията в тясно сътрудничество с промишлеността, така че да се сведе до

минимум рискът от ответни мерки;

26. счита, че ефективната защита на МСП срещу нелоялни търговски практики от страна на държави — партньори на ЕС, е също толкова важно, колкото да се подпомогне желанието на МСП за интернационализиране; счита, че интернационализацията и защитата са двете страни на една и съща монета, а именно на процеса на глобализация;
27. призовава Комисията да обърне подобаващо внимание на подобряването на достъпа на МСП до антидъмпингови и антисубсидийни процедури, когато реформира инструментите за търговска защита на ЕС;
28. призовава Комисията да включи МСП в установяването на международни стандарти (например ISO), тъй като промените в регулаторните режими оказват пряко въздействие върху рентабилността им; настоява, че справянето с неоправдани НТБ трябва да се разглежда като един от висшите приоритети в програмата на Комисията, в частност посредством хармонизацията на техническите правила въз основа на съответни световни стандарти;
29. призовава Комисията да решава тези широко разпространени и трайни проблеми във всички многостранни и двустранни търговски споразумения, особено в споразуменията за свободна търговия както с индустриализирани, така и с бързоразвиващи се икономики и да гарантира, че в СТО НТБ получават поне толкова внимание, колкото понастоящем се обръща на премахването на тарифите;
30. изразява съжаление относно липсата на конкретни средства на разположение на европейските предприятия, и по-специално МСП, за ефективна борба срещу нарушенията на правата върху интелектуалната собственост; приветства решението на Комисията да представи предложение за преразглеждане на Директивата относно прилагането на правата върху интелектуалната собственост; призовава Комисията и държавите членки да подобрят защитата на ПИС във всички съответни многостранни организации (СТО, Световната здравна организация и Световната организация за интелектуална собственост);
31. посочва, че МСП са уязвими спрямо колебания на цените; следователно призовава Комисията да работи активно на равнище ЕС и в международните форуми като например Г-20 с цел справяне с финансовите спекулации с хранителните продукти и суровините;
32. призовава Съюза да използва в пълна степен възможностите за инвестиции за МСП в ЕС, които произтичат от европейската политика за съседство, със специален акцент върху трансграничните инвестиции в държавите от Източното партньорство и партньорството с Южното Средиземноморие; посочва, че възможностите за инвестиции в тези области следва да допринесат значително за удовлетворяване на социалните и икономическите потребности на населението в съответните държави и за насърчаване на устойчиво икономическо развитие, засилено регионално сътрудничество и регионална стабилност;
33. счита, че Комисията и Европейската служба за външна дейност следва да развият

взаимодействия с цел допълнително усъвършенстване на търговската дипломация на Съюза в световен мащаб;

34. призовава ЕС да разработи амбициозна обща индустриална политика, основана на стимулирането на научните изследвания и на иновациите, ползваща новаторско финансиране, като например облигации за проекти и подкрепяща развитието на МСП, чрез достъпа до обществените поръчки, за да се запази нейната конкурентоспособност по отношение на големи участници от промишлеността и от научните изследвания;
35. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

I. Въведение

Настоящият доклад по собствена инициатива е съсредоточен върху малките и средните предприятия (МСП), които се интересуват от износ, внос и инвестиране извън пределите на единния пазар на ЕС. Съгласно съобщението на Европейската комисия, озаглавено „Малък бизнес, голям свят — ново партньорство за подпомагане на МСП да се възползват от глобални възможности“, от 9 ноември 2011 г. МСП ще бъдат наричани по-долу предприятия в Съюза, които са независими от по-големите предприятия и мултинационалните предприятия и се характеризират с по-малко от 250 служители, като годишният оборот не надхвърля 50 милиона евро, а счетоводният баланс е по-нисък или се равнява на 43 милиона евро. Според изчисления на Европейската комисия около 23 милиона МСП извършват стопанска дейност в единния пазар на ЕС.

На МСП в ЕС се падат 75 % от работните места в частния сектор, като през изминалите пет години те са допринесли за създаването на около 80 % от всички нови работни места. Доста изненадващо е това, че само 25 % от МСП извършват стопанска дейност извън националните граници на държавата членка на установяване и само 13 % са активни на пазари извън ЕС посредством износ. Броят на МСП, които участват в преки чуждестранни инвестиции, също е ограничен.

Няколко фактора могат да бъдат използвани, за да се обяснят причините за липса на интернационализация на МСП. Два ключови аспекта подсилват този проблем. На първо място МСП от ЕС са изправени пред трудности при получаването на информация относно чуждестранните пазари и възможностите за търговия и инвестиции в чужбина. На второ място на много МСП липсва капитал да „излязат на международната сцена“, което включва финансиране на трансгранични стопански дейности. В качеството си на докладчик поех ангажимент за допълнително разработване на тези два въпроса и за представяне на предложения за конкретни мерки за преодоляването им с оглед да се предостави възможност на МСП от ЕС да подобрят конкурентоспособността си в световен мащаб, като всички тези аспекти са част от новата политика на ЕС в областта на търговията и инвестициите.

II. Достъп до информация

Съгласно „Сравнителния анализ на ОИСР относно МСП и финансиране на предприемачеството“ от 19 април 2012 г.¹ достъпът до финансиране, заедно с информацията относно достъпа до пазара, представлява един от най-сериозните проблеми пред МСП през първата половина на 2009 г. Достъпът до подробна информация за пазара е несъмнено едно от предварителните условия за успешна интернационализация. Тази информация варира от преглед на политическото положение в чуждестранната държава на дейност, до маркетингово проучване на социално-икономическите показатели на пазарните възможности, включително

OECD, сравнителен анализ, 19 април 2012 г., http://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/financing-smes-and-entrepreneurship_9789264166769-en

специфични характеристики на потенциалните клиенти.

Редовно актуализирани данни относно валутните курсове, правната сигурност, трудовото законодателство и не на последно място относно възможностите за финансиране на търговията са от решаващо значение за МСП. Тези фактори са още по-важни за микропредприятията, особено когато навлизат на чуждестранни пазари за пръв път и се стремят да установят подходящите стопански възможности. В качеството си на най-малките от МСП микропредприятията разполагат с най-малко ресурси на разположение и по принцип се счита, че реализират по-малко печалби отколкото МСП, големите дружества или мултинационалните предприятия. Те дори зависят в още по-голяма степен от наличността на специално подбрана информация в подкрепа на тяхното стопанско развитие и интернационализация.

С цел подобряване на общата осведоменост относно потребностите на микро-, малките и средните предприятия (ММСП) следователно също е много важно да се подобри събирането на информация и статистически данни относно предизвикателствата пред ММСП. Това включва достъп до финансиране за интернационализация, но също и механизъм за споделяне на съществуващо ноу-хау за възможни решения, които могат да подпомогнат ММСП да преодолеят съществуващите проблеми на национално равнище и равнище ЕС или в чужбина, особено сред държавите от ОИСР.

III. Достъп до капитал

Достъпът до капитал и подходяща финансова подкрепа, свързана с търговията, е от съществено значение за ММСП, които желаят активно да участват в износ и внос. Това е също жизненоважно за инвестирането на пазарите в трети държави и за увеличаването на капацитета им за укрепване въпреки международната конкуренция.

В качеството си на докладчик следователно приветствам всички съществуващи европейски финансови инструменти като Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации (СІР) и схемата ѝ за микрокредитиране, финансовите инициативи на Европейската инвестиционна банка (ЕІБ) и Европейския инвестиционен фонд (ЕІФ), възможностите за изграждане на мрежи на форума по финансирането на МСП, подкрепата на равнище ЕС за научни изследвания и иновации и, не на последно място, мерките в подкрепа на МСП в рамките на Кохезионния фонд и структурните фондове на ЕС. Всички тези мерки допринасят за развитието и солидния растеж на предприятията в Съюза. При все това изразявам съжаление относно факта, че много малко е направено за пряко предоставяне на финансиране на МСП, които трябва да използват финансови посредници като например банките, за да получат достъп до финансиране в държавите — членки на ЕС. Освен това изразявам съжаление, че много малко или никоя от гореспоменатите програми за подкрепа на МСП са насочени конкретно към международната търговия или инвестициите в трети държави.

Предвид гореизложеното оценявам факта, че Европейската комисия наскоро реши да подпомогне малките предприятия, които извършват стопанска дейност извън своите държави членки на установяване, чрез подобряване на техния достъп до пазари посредством създаването на приемствената програма на СІР — Програма за конкурентоспособност на предприятия и МСП (COSME) за периода 2014—2020 г. Последната има планиран бюджет от 2,5 милиарда евро и би могла да предостави

подкрепа, включително във връзка с тяхната интернационализация, на около 40 000 предприятия. Въпреки това според мен трябва да се направи много повече, за да се извлекат ползи в максимална степен от политиката на ЕС в областта на търговията и инвестициите след влизането в сила на Договора от Лисабон. Тъй като и търговията, и преките чуждестранни инвестиции понастоящем са от изключителната компетентност на Съюза, следва да се постави по-голямо ударение върху всеобхватни действия като част от общата търговска политика на ЕС.

По тази причина Комисията следва да разгледа създаването на инструмент на ЕС за износ и внос. Той следва да се основава на съществуващата подкрепа за финансиране на търговията, която е на разположение в някои държави — членки на ЕС, и да споделя съществуващите най-добри практики на национално равнище и ответни мерки на правителствата по линия на политиките за подобряване на достъпа на МСП и ММСП до финансиране. Подобна инициатива може да допринесе за прилагане на успешна „стратегия за излизане“ от продължаващата световна финансова, икономическа и социална криза, както и текущата криза на държавния дълг в еврозоната, като същевременно насърчава устойчив растеж и създаване на работни места.

Инструментът на ЕС за износ и внос следва, по мое мнение, да предоставя на МСП, и по целесъобразност — на микропредприятията, допълнителна подкрепа, която би била на тяхно разположение посредством агенциите за експортно кредитиране на държавите членки (АЕК). Основана на официално подкрепяните схеми за експортно кредитиране със специални разпоредби за МСП износители в различни държави — членки на ЕС, тази допълнителна подкрепа би могла да включва, по целесъобразност, следния набор от услуги:

- начален капитал;
- специални заеми за новосъздадени предприятия (например заеми с преференциални лихвени проценти (заеми при облекчени условия) или заеми с фиксирани лихвени проценти за периода на отпускане на кредита);
- краткосрочен работен капитал и рефинансиране;
- гаранции по заеми;
- експортни гаранции;
- съфинансиране (със собствен капитал на предприятията или частно финансиране (например банков заем));
- кредитно посредничество;
- рисков капитал и дялово финансиране;
- освобождаване от данъци и данъчно отлагане (поне за микропредприятия и новосъздадени предприятия);
- консултации за стопанската дейност, включително правни и данъчни консултации;
- официално подкрепяни схеми за експортно кредитиране, основани на най-добрите практики на действащите агенции за експортно кредитиране (АЕК) в държавите членки на ЕС като например застраховане на експортни кредити (например срещу рискове във връзка с обменните курсове) и гаранции за експортни кредити (например премахване на търговските и политическите рискове от неплащането);

Горепосоченото може също така да предизвика по-голямо участие на частния сектор в свързано с МСП финансиране и подкрепа за интернационализация посредством

например покритие за експортни кредити, предоставяно от частни застрахователи.

По отношение на европейските микропредприятия може само да се подчертае колко е важно за тях да имат достъп до начален капитал в началната фаза от своето съществуване, както и до микрокредитиране (микрозаеми) през целия си стопански цикъл с оглед споделяне на предприемаческия риск. Във връзка с това докладчикът счита, че както институциите за микрофинансиране, така и фондовете за социално предприемачество могат да играят положителна роля за развиването на стопански възможности с утвърдени социални, етични и екологични цели и да създават растеж на местно равнище.

На последно място следва да се подчертае, че всички ММСП следва да се възползват от облекчените процедури за кандидатстване за горепосочените услуги и бързата обработка на техните заявления не само за да се спести време, но също и за да се намалят някои от финансовите тежести върху ММСП, свързани с подобни заявления.

IV. Заключение

Отправените в настоящия доклад препоръки имат за цел подобряване на качеството на информацията на разположение на МСП и микропредприятията относно възможностите за финансиране и инструментите за финансиране на търговията, които съществуват както на национално равнище, така и на равнище ЕС. Изразява се надежда, че чрез получаването на помощ от такова естество МСП и микропредприятията ще преодолеят бариерите пред търговията, които възпрепятстват достъпа на предприятията от ЕС до пазари в трети държави. Освен това се очаква допълнителният инструмент за внос и износ, който е съобразен с отделните случаи, да им предостави възможност за пълно оползотворяване на потенциала за създаване на растеж и работни места вследствие на тяхната интернационализация.

РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ В КОМИСИЯ

Дата на приемане	6.11.2012 г.
Резултат от окончателното гласуване	+: 23 -: 1 0: 2
Членове, присъствали на окончателното гласуване	William (The Earl of) Dartmouth, Maria Badia i Cutchet, Marielle de Sarnez, Yannick Jadot, Метин Казак, Franziska Keller, Bernd Lange, David Martin, Paul Murphy, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Henri Weber, Jan Zahradil
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Josefa Andrés Barea, Catherine Bearder, George Sabin Cutaş, Béla Glattfelder, Syed Kamall, Pablo Zalba Bidegain
Заместник(ци) (чл. 187, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Edite Estrela, Jean-Paul Gauzès, Oldřich Vlasák